

Dünya sıkıntılı bir dönemin içinden geçiyor. Merhametsiz bir teknoloji, ürküntü veren tavrıyla bir yıkılış, bir tükeniş tablosu çiziyor. Değer yitimi, etik ve estetik ilkelerin tahribi yarınlarımızı ipotek altına alıyor. Sömürünün eli bütün insanlığın cebinde. Ruhun bitişi ve tükenişi dünyayı dar ve havasız bir konuma itiyor. Dünya felsefecileri suskun.

Kuru nazariyeler bu tabloyu değiştiremiyor, oysa yaşamı zenginleştirmek bilgece yetileri geliştirmek, kutuplaşma ve zıtlaşmaları yok etmek son derece kolaydır. Dünyanın tarihi ve medeniyet birikimi doğru analiz edilirse bütün pürüzleri yok etmek mümkündür. Atatürk, bir toplantıda şunları söylüyor: “İnsanları mutlu edecek tek vasıta, onları birbirine yaklaştırarak, birbirini sevdirecek, karşılıklı manevi ve maddi ihtiyaçlarını karşılamaya yarayan hareket ve enerjidir. Dünyanın barışı için de insanlığın gerçek mutluluğu, ancak bu yüksek ideal yolcularının çoğalması ve başarılı olmasıyla mümkün olacaktır” (Atatürk SD. II 1931:273). Sevgi ve saygı ile sağlama alınmış bu fikir dikkate alınsaydı, insanlık âlemi bugün yaşadığı moral çöküntü ve etik iflası yaşarmıydı?

Bireyler içinde yaşadıkları medeniyetin temsilcileridir. Türk medeniyeti, bir ilim-hikmet ve irfan medeniyetidir. Fikrini fiil haline getirebilmiş, derin bir felsefi birikime, yaşamı anlamlı kılma ahlâkına sahip, entelektüel ufku geniş bir alt yapıya mâlik olduğumuz tartışılmaz. Bu tarihi medeniyet birikimini 21. yüzyıla taşıyacak yüksek ülkelerin mensubu olduğumuz ise gayet açıktır.

İrfan yüklü edebi ve fikri metinlerimiz milli tefekkürümüzün poetik bütün niteliklerini ihtiva eden bir mahiyet arz etmektir. Hayatın derin anlamını kurmak ve yaşatmak adına, bu malzemeyi yeniden üretmek ve bir sevgi, şefkat ve merhamet medeniyeti oluşturmak bize düşen kutsal bir görevdir. Bize kişilik kazandıran, bu özgün kültür yapısıyla, güçlü bir sosyal sistem geliştirebiliriz. İnsanlığın vicdanı olan ideal bir toplum yapısı kurabilir, güçlü bir toplum modeli oluşturabiliriz. Varoluşun kozmik boyutlarını anlayarak, ruhun düğümlerini çözebiliriz.

Bedenden ruha yükseliş, “öl ve ol” çağırısı, feraset ve basiretini kaybedenlerin kavrayabileceği bir merhale değildir. “Ahlak-ı Muhammedi” ve “Edeb-i Ali” temeline dayalı Alevi-Bektaşî felsefesini anlamak, ilim ve irfan mektebi olan bu yapının değerler sistemini, bize sunduğu şuur ve ruhu kendimize mal etmek emek ister. Cümle varlığın birliği ve beraberliği mesajını inançla, aşkla, merhametle, kemalle dile getiren Alevi-Bektaşî düşüncesinin huzur ve sükûn dolu sistemi, çoklukta birliği, “el ele el Hakk’a” ilkesiyle bizi “teslim-i rızâ” noktasına erdirmesi, gerçek er meydanında taşıdığı mârifet, himmet, aşk, kudret, kuvvet, hak ve hakikat felsefesiyle hırsla, nefse uyararak senlik-benlik edenleri, mala, mülke, şöhrete koşanları düşkün olarak göstermesi üzerinde durulması gereken değerlerdir. Bu derinliği yeterince anlayabilmek için sadece Hünkâr Hacı

Bektaş Veli' ye bakmamız bile yeterlidir. Hikmet denizinde her biri birer hakikat incisi olan büyük bilgilerden olan Hünkâr Hacı Bektaş Veli, ortaya koyduğu milli duyuş ve düşünüşüyle, yarattığı terbiye ve estetik sistemiyle, güçlü felsefi omurga ve ritüelleriyle, birleştirci ve yükseltici öğretisiyle, bağınazlıktan uzak çağdaş ilkeleriyle 700 yıl öteden bize, hakikat bilgisini büyük bir vukufla taşımakta ve bir insanileşme serüveni çizmektedir. Bu büyük hazineyi, bu büyük bilgiyi üretmek ve eyleme geçirmek bize düşmektedir. Hünkâr' ın “dört kapı kırk makam” öğretisinin “Marifet” kapısına bakmak bile söylediklerimizin doğruluğuna kanıttır. Marifet kapısının son makamı kendini bilmektir. Kendini bilmenin anahtarı da âlemi bilmektir. Buyruklarda ve erkânâmelerde bu konuya geniş yer verilir. “Kendi menziline, merâtibini göremeyen Hak didârını dahi göremez, Menzilin görmese âdem değildir, sureta âdem mâ'nâda esfeldir [aşâğılıktır]”. Nokta felsefesinde de çok işlenen kendini bilme, noktanın esrarına ulaşma, “men aref sırrına varma” Alevi yolunun önemli metaforlarındanır.

Sırr-ı men areften nefsimiz bildik
Mürşid karşısında tevbeye geldik
Gönül aynasını pâk edip sildik
Taşradan görünür içimiz bizim

(Güzide Ana)

Dört kapıdan geçmeden varlığının farkına varmak, hakiki insan olmak mümkün değildir. Düşünceyi zenginleştiren, ruhu incelten bu bilgiler, modern Alevi retoriğinin yapılandırılmasında önemli bir çıkış noktasıdır. Alevi-Bektaşılığı ister “sosyal tarih” perspektifinden, ister sosyo-ekonomik ve kültürel açıdan isterse ideolojik cepheden ele alalım, ilim-iman ve insan merkezli bir ontolojinin verileriyle karşılaşırız. Bu alan, taşıdığı değerler sistemi ile bize şahsiyet olma yolunda, yeni bir ruh inşa etmekte büyük bir potansiyel güç ve imkân sunabilecek çaptadır. İdealin gerçekleşme, fikrin fiille harmanlandığı bu fikir dünyasının Türk' ün tarihi misyonunda yeri büyüktür.

Bireyler arasındaki tabular, ön yargılar, peşin hükümler, ideolojik saplantılar, zihinsel bloklar kalkınca edep-irfan-hikmet-hizmet-ahlak ekseni üstün ve gelişmiş bir terkiplerle karşılaşırız. Bu terkiplerin kaynağı Alevi-Bektaş ocaklarıdır. Her biri birer irfan mektebi olan Alevi-Bektaş ocaklarını bu mânâda çok değerli buluyoruz. Ocaklar, topluma şuur kazandırmada, verdikleri ruh terbiyesi, ahlak temizliği eğitimi sayesinde birey ve toplumun etik ve estetik kabiliyetlerini geliştirmede büyük rolleri olan yapılarıdır.

Dileriz insan ve dünyayı sevgi-şefkat ve hoşgörüyle yorumlayan bu irfâni bilgi zemini, beşeriyetin gönlünde yer bulsun.

Editör Kurulu